

Kangasala

OKSALLA YLIMMÄLLÄ

Sähköisessä yo-kokeessa toimiminen

KEVÄT 2023

Käytännön ohjeita:

- Mitä mukaan kokeeseen?
- Pukeutuminen, eväät jne.
- Ennen koepäivää: koneen tarkastaminen
- Koepäivän järjestelyt:
  - Koetilaan tuleminen
  - Mitä jos myöhästyy tai sairastuu?
  - Erityisjärjestelyt kokeessa
  - Kokeen aloitus
  - Vinkkejä työskentelyyn ja toiminta koetilanteessa
  - Abitti-tärpit
  - Toiminta mahdollisissa vikatilanteissa
  - Kokeesta poistuminen

**Ennen ensimmäistä yo-
koepäivää**

Koneen tarkastaminen

- Lämpärin boottaus pitää osata tehdä itse.
- Koneet tuodaan koeaamuna mukana.
- Testipisteellä:
  - tarkastetaan **ethernet-liittimen** olemassaolo
  - tarkastetaan kuulokkeiden ja hiiren liittimet (eivät saa olla langattomia, ei bluetoothia)
  - käynnistetään laite usb-tikulta ja
  - testataan laitteen äänekkyyys ja äänitteen kuuluminen ulkopuolelle.
- Tuo yo-kokeeseen omat laitteet, varalaitteita on rajallisesti koetilassa.

TESTIPISTE:

Viikolla 10

on 2. kerroksen oleskelutilan
päädyssä Marskin patsaan

luona piste, missä **voi**

**testata oman koneen liittämistä
langalliseen koverkkoon.**

Tästä tulee tarkemmin infoa
Wilmassa!

**Mitä mukaan
kokeeseen?**

Mukaan kokeeseen

- **Tietokone ja virtajohto**
- **Langalliset kuulokkeet** (ei saa olla langatonta ominaisuutta)
- **Tarvittaessa muut lisälaitteet:**
  - Adapteri (esim. Ethernet-verkkoon liittymiseen)
  - Hiiri (tämäkin vain ja ainoastaan langallisena)
- **Henkilöllisyystodistus**
- **Kirjoitusvälineet**
- **Halutessasi voit ottaa maskit ja käsidesin**
  - Läpinäkyvä pussi puhtaille maskeille, toinen pussi likaisille

Mukaan kokeeseen

- **Eväät:**

- Poista etiketit tai teippaa piiloon, paras pakata läpinäkyviin rasioihin
- Muista vesipullo

- **Vaatetus:**

- Rennot vaatteet, villasukat jne. lämmintä vaatetta varalle
- Huomioi, että vaatteissa ei ole tekstiä

- **Lääkkeet:**

- Jos sinulla on omia lääkkeitä, näytä ne valvojalle saapuessasi saliin

Ehdottomasti ei:

- Kirjoituspaperit (saa koetilasta)
- Nenäliinat (saa koetilasta)
- *Kännykät, älykellot, langattomat lisälaitteet ovat ehdottomasti kiellettyjä.*
- Jätä arvoesineet ja em. tavarat lukittavaan lokeroon tai mahdollisuuksien mukaan kotiin.
- YTL, [yleiset määräykset](#): "Jos kokelas syyllistyy kokeessa vilpilliseen menettelyyn tai vilpin yritykseen taikka avustaa siinä, kaikki hänen koesuorituksensa kyseiseltä tutkintokerralta katsotaan hylätyiksi ja hän menettää oikeutensa osallistua myöhempisiin saman tutkintokerran kokeisiin. Jos menettely on toistuvaa tai muuten erityisen vakavaa ja haitallista, kokelas menettää lisäksi oikeutensa osallistua seuraavan tutkintokerran kokeisiin. (L 502/2019, 15 §.)"

Aamulla kokeeseen

Tikkana saliin klo 8.15!

Koetilaan saapuminen

- Varaa aikaa parkkipaikan etsimiseen.
- Kokeet pidetään liikuntasalissa ja auditoriossa (erillistila auditorion puolella).
- Koeaamuna aulassa on nimilista, josta näet istumapaikkasi numeron.
- Järjestele tavarasi tarjottimelle (niitä on aulassa).
- Saavu koetilaan klo 8.15, valvojat tarkistavat eväät jne.
- Jätä ulkovaatteet, laukut, kännykät jne. naulakoihin/lokeroon.

Koetilaan saapuminen

- Kun pääset koetilaan:
  - Mene suoraan omalle paikallesi
  - Kiinnitä koneeseen virtajohto
  - Kiinnitä kuulokkeet, ethernet-johto, abitti-tikku, mahdolliset lisälaitteet (adapteri)
  - Käynnistä kone koeverkkoon
  - Muista tehdä äänitesti aina kokeen aluksi (riippumatta oppiaineesta)
- Koepaikalla on valmiina luonnostelupaperia ja YTL:n usb-tikku. Huom. ennen kokeen alkua ei saa tehdä muistiinpanoja paperille tai tietokoneella.
- Pidä henkilöllisyystodistus pulpetilla tunnistautumista varten.

Kokeen aloitus

- Viittaa, jos tarvitset apua koneen käynnistyksessä
- Koejärjestelmän avauduttua:
  - Täytä pyydetyt tiedot: nimi, sotu ja suoritettava koe
  - Saat valvojalta tarvittavat koodit
- Ennen kokeen aloitusta rehtorit ja aineenopettajat antavat ohjeita, tässä vaiheessa voi vielä kysyä.
- Koe alkaa **klo 9.00**.
- Huom. ennen kokeen alkua (ja koetilanteen ollessa keskeytynyt) ei saa tehdä muistiinpanoja paperille tai tietokoneella.

Kokeen aikana

- Lue ohjeet huolellisesti.
- Vastaa koetehtäviin niille varattuun tilaan. Ne tallentuvat automaattisesti.
- Tehtävät voi tehdä jollain sovellusohjelmalla (TI Nspire, Libre Office jne.) ja vastaus viedään kopioiden kokeen vastauskenttään. Kun teet tiedostoja sovellusohjelmilla, muista *tallentaa* erikseen!
- Hyödynnä näytön jakamista kahteen --> aineistot omaan ikkunaan ja vastausruudut toiseen.
- Ohjeita: <https://cheat.abitti.fi/>
- Matikkaeditorin käyttöä voi harjoitella etukäteen: <https://math-demo.abitti.fi/>

Myös Abitista löydät ohjeita:

FYSIIKKA KARTAT KEMIA MATEMATIIKKA MUSIIKKI NÄPPÄIMISTÖ OHJELMOINTI **YLEISOHJEET** PÅ SVENSKA **SUOMEKSI**

Hae/Sök

Ennen kokeen alkua

Kokeeseen kirjautuminen

Näin vastaat kokeeseen

Kuvakaappausten lisääminen

Matemaattisten kaavojen lisääminen

Työskentely-ympäristö

Tiedostojen käsittely

Kokeen päättäminen

Mitä teet, kun...

...sinulla on liikaa välilehtiä

...kaavaeditorin esikatselu on tyhjä

Yleisohjeet

Nämä ainekohtaiset ja yleiset ohjeet löytää verkosta osoitteesta cheat.abitti.fi.

Ennen kokeen alkua

Käynnistä koneesi USB-muistilta.

Koneen käynnistyessä näytölle tulee äänitesti. Liitä kuulokkeet tietokoneeseen ja kokeile, saako äänet kuulumaan.

- Jos äänitestissä on valittavana useita äänilähteitä, kokeile vaihtaa lähdettä.
- Jos et näe äänilähteitä, sammuta tietokone klikkaamalla näytön oikean ylänurkan virtanappi-kuvaketta ja käynnistä järjestelmä toisella käynnistysvalikon vaihtoehdolla.
- Jos et saa koneen pistokemallista äänilähdettä toimimaan, käytä USB-kuulokkeita.
- Voit säätää äänenvoimakkuutta kokeen aikana käynnistämällä äänitestin näytön oikeassa ylänurkassa olevasta

Matikkaeditori

→ ↻ math-demo.abitti.fi

Σ Lisää kaava ° ± ∞ ² ³ ½ ⅓ π α β ≠ ≈ ≤ ⏪ | || ⏩ → ⇒ ∈

Kaavaeditorin kehitysversio

- "Lisää kaava" -napin alta löydät yleisimpiä matematiikassa, fysiikassa ja kemiassa käytettäviä merkintöjä. Lisäksi erikoismerkkejä voi käyttää kaavan kirjoittamiseen.
- Kaavoja voi rakentaa klikkaamalla valikon merkintöjä ja/tai kirjoittamalla LaTeXia.
- Editorin vastauskenttään voi kirjoittaa tekstiä ja kaavoja sekä lisätä kuvia.

Liitä kuva leikepöydältä	Ctrl-V
Kirjoita kaava	Ctrl-E
Kaavassa	
Jakoviiva	/
Kertomerkki	*
EkspONENTTI	^
Sulje kaava	Esc
Lisää kaava seuraavalle riville	Enter

Vastaus 1

Pythagoraan lause:

$$x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$$

Koetilanteen aikana

- Viittaa ja odota rauhassa valvojaa paikalle,
  - kun haluat vessaan, jaloittelemaan.
  - kun tarvitset nenäliinoja, luonnostelupaperia tms. (huom. kuukautissuojia on saatavilla kokelaiden wc-tiloissa)
  - jos ilmenee tekninen ongelmatilanne (yleensä saa myös lisäaikaa).
- Kun poistut paikaltasi:
  - Kesken kokeen vain valvojan saattamana
  - Laita näytönsäästäjä päälle
  - Käännä mahdolliset luonnostelupaperit nurin
- Muuta muistettavaa:
  - Kirjasinkokoa ei saa säätää suuremmaksi, ellei siihen ole haettu YTL:lta erityislupaa.
  - Matematiikan A-osan palautuksen jälkeen on vielä minuutti harkinta-aikaa.

Tekniset pulmatilanteet

- Esim. äänet eivät kuulu, yhteys palvelimeen on katkennut, usb-tikku on irronnut tai saat jonkin muun vikailmoituksen ruudulle --> **Viittaa ja odota rauhassa valvojaa.**
- Toimi valvojan ohjeiden mukaisesti.
- Jos kone pitää käynnistää uudelleen, älä pääätä koetta (tätä klikataan vasta koetilanteesta poistuttaessa).
- Teknisen vian takia menetetty aika korvataan yleensä lisäaikana. (post it -lappu)
- Joskus myös jälkikäteen voidaan lähettää YTL:aan selvitys teknisestä häiriöstä koetilanteessa, mikä voidaan mahdollisesti huomioida kokeen arvostelussa. Huom. *joka tapauksessa* valvojalle on ilmoitettava ongelmatilanteista heti kokeen aikana, niitä ei lähdetä ratkomaan itsenäisesti.

Kun olet valmis:

- Aikaisintaan klo 12.00 saa poistua, koe päättyy klo 15 (lisäajallisilla klo 17).
- Koeaikaa on 6 tuntia (lisäajallisilla 8 h).
- Ennen kuin lähdet:
  - Tarkista vielä huolellisesti, että olet vastannut tarvittaviin tehtäviin ja kohtiin.
  - Poista mahdolliset ylimääräiset merkinnät/vastaukset vastauskentistä (Abitti huomauttaa, jos olet tehnyt enemmän tehtäviä kuin saa palauttaa).
  - **Päätä koe**
  - Kirjoita kaikkiin käyttämiisi luonnostelupapereihin nimesi.
  - Palauta ykkösvälvojalta usb-tikku, nimilappunen ja kaikki koepaperit.
- Kun poistut:
  - Älä häiritse muita (huomioi myös lisäajalliset).
  - Siivoa jälkesi ja vie tarjotin paikoilleen.

Mitä jos...

Ovatko yhteystietosi ajan tasalla?

- Tarkistathan, että Wilman yhteystiedoissa on nykyinen puhelinnumerosi.
- Onko erityistä huomioitavaa?
  - Esimerkiksi jos sinulla on epipen tai sinulla on vakava anafylaktisen reaktion riski (esim. vakava pähkinäallergia), ilmoita rehtoreille.

Mitä jos myöhästyn?

- Jos olet myöhästymässä, soita heti lukion kansliaan: **050 336 4659**
- Kokeeseen pääsy riippuu tuloajasta (ja voi vaatia lisäksi YTL:sta erillisen luvan). Koeaikaa ei saa myöhästymisen takia yhtään lisää.

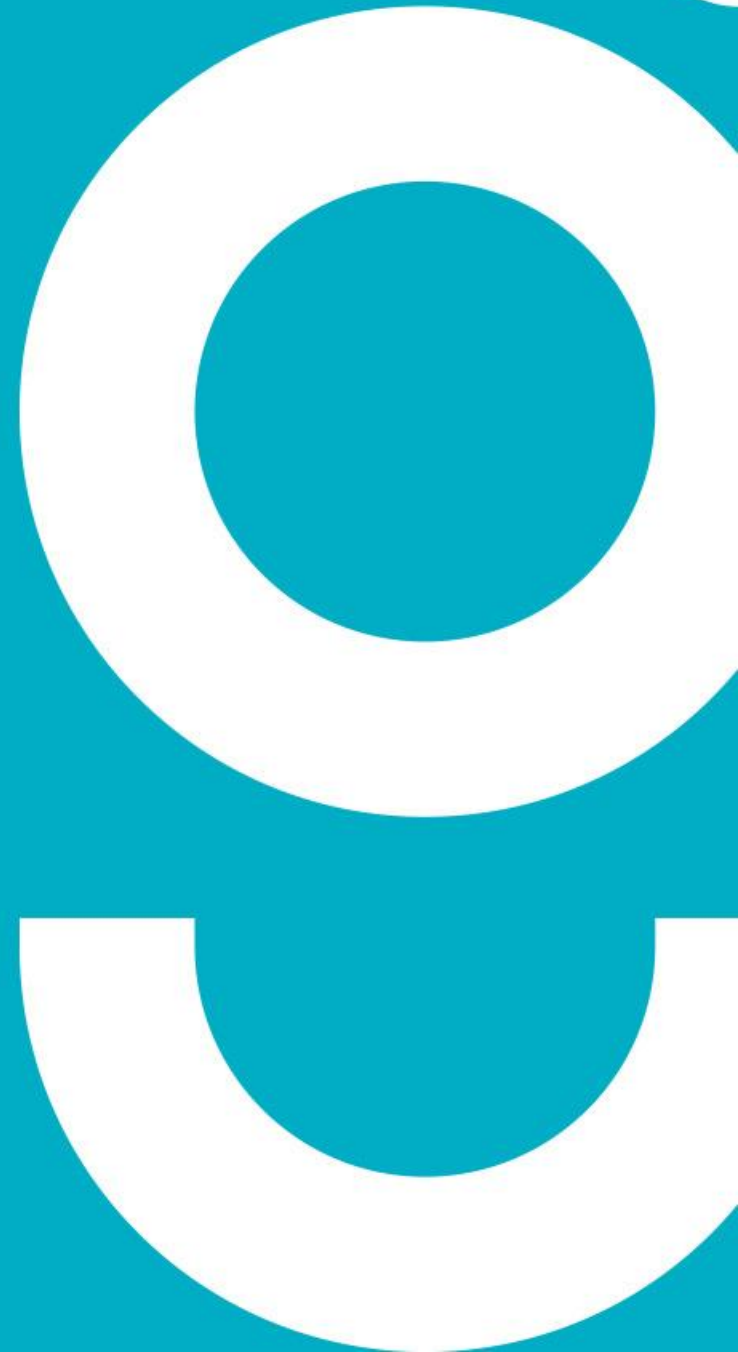
Mitä jos sairastun?

- Jos sairastut, soita lukiolle. Ilta-aikaan yhteydenotot rehtoreihin joko puhelimitse, tekstiviestitse tai Wilma-viestillä. Löydät puhelinnumerot lukion kotisivuilta Yhteystiedot-välilehdeltä.
- Sairastumistapauksissa mietitään tilannekohtaisesti, voidaanko koe tehdä joillain erityisjärjestelyillä.
- Hanki sairaustodistus **samana päivänä**. Todistuksessa on mainittava sairaus ja työkyvyttömyysaika.
- Sairastuttaessa kokeeseen ilmoittautumisen mitätöinti on mahdollista. Ole tällöin yhteydessä Mariaan (rehtori).

Muut erityisjärjestelyt tai -tilanteet

- Sairaus, vamma ja erityisen vaikea elämäntilanne, lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeus sekä vieraskielisen kokelaan opetuskielen puutteellinen hallinta voidaan **hakemuksesta** ottaa huomioon ylioppilastutkinnossa.
- Oikeus erityisjärjestelyihin on pitänyt hakea YTL:lta viimeistään viime syksynä. Hakeneet ovat saaneet päätöksen kirjeitse kotiin ja tieto myönnöstä on tullut koululle, tällöin haetut järjestelyt voidaan järjestää.
- Yhtäkkiä tulleita haasteellisia tilanteita (vamma, sairaus, erityisen vaikea elämäntilanne) voidaan edelleen huomioida – ja YTL:lle lähettää pyyntö erityisjärjestelyistä tai arvioinnissa huomioon ottamisesta. Ota tällöin yhteys Mariaan (rehtori).

**Seuraa Wilman
tiedotteita ja viestejä**

Kokeiden aikataulu ja muuta tietoa

- Seuraa Wilman tiedotteita ja viestejä, tiedotamme ensisijaisesti Wilmassa yo-kokeisiin liittyvistä asioista ja mahdollisista muutoksista.
- <https://www.ylioppilastutkinto.fi/> -sivulta löydät mm. ainekohtaiset ohjeet, kokeessa käytössä olevat ohjelmat, aikataulut jne.
- <https://www.ylioppilastutkinto.fi/maaraykset/tiedote-kokelaille/opiskelijanohje>
- <https://www.abitti.fi/>
- Ohjeita sähköisessä koeympäristössä toimimiseen: <https://cheat.abitti.fi>
- Matikkaeditoria voi harjoitella etukäteen: <https://math-demo.abitti.fi>
- Tutustu vanhoihin yo-kokeisiin: <https://yle.fi/aihe/abitreenit>

Näillä pääset alkuun

- Abitti-yhteensopivat tietokoneet
- Yhteensopivuuden varmistaminen
- Tietokoneen käynnistys muistitikulta
- Koevastausten tuottaminen

Koejärjestelyt

- Muistitikkujen monistus
- Koeverkko
- Koetilan palvelin

Kokeet

- Kokeen laatiminen
- Hallinnoi monta koetta

Kangasala

OKSALLA YLIMMÄLLÄ

Sinä pystyt siihen!